

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága számára – Árvíz kockázatok kezelése – Árvíz megelőzés, árvíz elleni védekezés és árvízkarok mérséklése”

COM(2004) 472 final

(2005/C 221/08)

2004. július 12-én az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikkének értelmében az Európai Bizottság úgy határozott, hogy kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett kérdésben.

Az EGSZB munkájának előkészítéséért felelős „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2005. január 13-án fogadta el véleményét. (előadó: María Candelas SANCHEZ MIGUEL).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. február 9-10-én tartott, 414. plenáris ülésén (a február 9-i ülésen) 132 igen szavazattal, 2 tartózkodás mellett a következő véleményt fogadta el:

1. Bevezetés

1.1 Elmondhatjuk, hogy a vízügyi keretirányelv (WFD) ⁽¹⁾ jóváhagyása az Európai Unió számára alapvető változást hozott a vízügyi politikában, nemcsak azért, mert harmonizálja a szárazföldi és tengervizeinkkel kapcsolatos különféle szituációk kezelését, hanem azért is, mert bevezetett egy hatékony vízminőség-értékelési módszert és egy központosított szervezeti rendszert is, amely lehetővé teszi, hogy azonos módon lépjünk fel minden vízgyűjtő kezelésében, függetlenül a vízgyűjtők egyes szakaszaira vonatkozó hatásköröktől. Az Európai Bizottság emellett folyamatosan a WFD kiegészítésén és továbbfejlesztésén dolgozik jogszabályok ⁽²⁾ és egyéb ⁽³⁾ rendelkezések segítségével annak érdekében, hogy az EU vízügyi politikája révén hatékonyabban védhessük meg folyóinkat és tenger-einket.

1.2 Érthetetlen módon azonban egyes nagyon fontos, a vízminőséggel kapcsolatos szempontok kimaradtak a WFD-ből, például az árvizek kérdése. Az árvizek alapvetően természetes jelenségek, hatásukat azonban szélsőségesen felerősítheti az emberi tevékenység. Katasztrofális következményeik jelentős része mérsékelhető lenne a folyók és folyópartok használatával és védelmével kapcsolatos megfelelő politika révén, különös tekintettel a víziinfrastruktúra-építésekre, melyek során igen fontos lenne nemcsak formálisan, hanem ténylegesen is igyelembe venni a környezetre tett hatásokat azért, hogy a természetes egyensúly fennmaradjon, és a vízi erőforrások megfelelő használata teljes mértékben megvalósuljon.

1.3 Az EU területén az árvizek láthatóan egyre nagyobb veszélyt jelentenek, alapvetően két tényező miatt: az egyik a

tényleges éghajlatváltozás, azaz a légkör felmelegedésének következtében valószínűleg gyakoribbá válnak a viharos esőzések, és a tengerszint megemelkedhet, a másik tényező pedig az emberi tevékenység hatása, például a folyómedrekben való építkezés és a folyóelterelés, a csatornázás és az, hogy a kikötők építéskor nem mérik fel és nem próbálják korrigálni a környezetre gyakorolt hatásokat. Az emberi tényezők közé kellene még sorolni a tömeges fakivágások, a tüzek és egyéb, a természetet rongáló tevékenységek eredményeként fellépő egyre erőteljesebb elsvatagosodást. Egyszóval a nem fenntartható fejlesztés eredményeképpen az árvizek egyre több kockázatot jelentenek. Ezért kijelenthetjük, hogy a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi modelljeinek alkalmazása jelentősen csökkenti ezeket a kockázatokat.

1.3.1 Az ipari, mezőgazdasági és intenzív állattartási tevékenységnek helyet adó területek, de a beépített víz alá kerülése is magával vonhatja olyan anyagok és termékek kiáramlását, amelyek normális körülmények között nem jelentenek veszélyt a vizek minőségére, amelyek azonban egy áradás következtében veszélyes vízszennyező anyaggá válnak, és esetleg károsak lehetnek a lakosság egészségére és az érintett ökoszisztémákra.

1.4 AZ EGSZB emlékeztet arra, hogy 1998 és 2002 között Európát több mint 100 nagyobb árvíz sújtotta, köztük a Duna és az Elba menti áradások 2002-ben. 1998 óta az árvizek körülbelül 700 emberéletet követeltek, csaknem félmillióan veszítették el otthonukat, és körülbelül 25 milliárd euró volt a biztosított káresemények értéke. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ HL L 327, 2000. december 22., 72. o. 72.

⁽²⁾ EGSZB-velemény az Európai Parlament és a Tanács föld alatti vizek védelméről szóló irányelvére vonatkozó javaslatról (COM(2003) 550 final) – HL C 112 2004. április 30., 40–43. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács határozata, amelyben meghatározták a vízügyi politika területén elsősorban használt anyagokat. COM(2000) 47 final; Az Európai Bizottság közleménye a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság számára a „az árképzési politikáról és a vízi erőforrások fenntartható használatáról” COM(2000) 477 final; Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament számára „Út a tengeri környezet védelmére és megőrzésére kidolgozandó stratégiához” COM(2002) 539 final.

⁽⁴⁾ Forrás: COM(2004) 472 final

1.5 A helyzet ismeretében az Európai Bizottság 2004 júliusában a Környezetvédelmi Tanács elé tárt egy uniós szintű árvízvédelmi javaslatot, azzal a szándékkal, hogy az árvíz kockázatok elleni közös fellépéssel hatékonyabban tudjunk védekezni az áradások ellen. A tagállamoknak együtt kell működniük a kockázati térképek elkészítésében és az árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásában minden folyó és partvidék esetében. A tagállamok közötti információcsere koordinálásában és a legjobb gyakorlatok elterjesztésében az Európai Bizottság segít.

1.6 Végül meg kell jegyezni, hogy bár a közösségi vízügyi politika keretein belüli tevékenységről beszélünk, a probléma más közösségi politikákat is érint, például a mezőgazdasági, a környezetvédelmi, a polgári védelmi, a közlekedési politikát stb. Ráadásul mindezen politikákon belül felmerül egy óriási jogi probléma az árterek kezelésével kapcsolatban: a folyókkal és tengerpartokkal kapcsolatos megvédendő közterületeket úgy kell elhatárolni és meghatározni, hogy ne lehessen azokat jelentős mértékben megváltoztatni kizárólag a hatóságok politikai jellegű döntései által, úgy hogy a változások a vízgazdálkodás és az árvíz kockázat-kezelés területén más hatásköröket is érintenek. Ily módon a védett területek elhatárolása megkönnyítené az árvíz-megelőzési tevékenységet.

2. A javaslat tartalmának összefoglalása

2.1 A közlemény három fő témát tárgyal:

- árvíz kockázatok kezelése,
- jelenlegi intézkedések és kezdeményezések,
- az EU összehangolt cselekvési programja.

2.2 Az árvíz kockázatok kezelésére vonatkozó javaslatot illetően meg kell jegyezni, hogy a célja az árvizek bekövetkezési valószínűségének és hatásainak a csökkentése. Ennek elérése végett a tervekhez a következő elemeket javasolja:

- megelőzés,
- védekezés,
- felkészültség,
- vészhelyzeti beavatkozási tervek,
- helyreállítás és a tanulságok levonása.

2.3 A jelenleg folyamatban lévő intézkedéseket és az árvizek következményei elleni kezdeményezéseket illetően három szintű cselekvést javasol.

2.3.1 Közösségi szinten a jelenleg létező, az áradások megelőzését és mérséklését célzó eszközöket és politikákat kell alkalmazni. A kutatáspolitikából azon kutatási projekteket (például a FLOODsite) kellene alkalmazni, amelyek hozzájárulnak az árvíz kockázatok integrált elemzésének és kezelési módszereinek a javításához. Ami a strukturális alapok, különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap felhasználását illeti, ezek hozzájárulhatnak a kutatáshoz és a műszaki infrastruktúra-fejlesztéshez. ⁽¹⁾ Az IRMA-projekt (INTERREG Rajna-Meuse Tevékenységek) is határokon átnyúló árvízvédelmi projektként működött.

2.3.1.1 Szintén közösségi szinten a KAP alkalmazását javasolja árvízvédelmi zónák kialakításához erdőgazdálkodás és egyéb mezőgazdasági tevékenységek révén a talaj védelmének érdekében. Ugyanígy alkalmazni kell a környezetvédelmi politikát is a WFD keretében, az árvíz kockázat-kezelésnek az integrált kezelési tervekbe való beépítése által. Emellett a közép-európai nagy áradásokat követően 2002-ben létrehozott Szolidaritási Alap is fennmarad vészhelyzetek esetére.

2.3.2 A tagállamok szerepével kapcsolatban ki kell emelni, hogy hivatalos iránymutatások és jogszabályok formájában tett lépéseket az árvíz károk ellen, különösen azokban a tagállamokban, amelyeket leginkább sújt ez a probléma. Itt árvízvédelmi tervekre és stratégiákra, valamint a gyakrabban árvízzel sújtott régiókban kidolgozott árvíz kockázati térképekre kell gondolni.

2.3.3 Harmadszor, intézkedéseket vezetnek be a határokon átlépő folyókkal kapcsolatos nemzetközi együttműködéshez, különösen Közép-Európában, olyan testületek létrehozásával, amelyek gondoskodnak a vízgyűjtőterület-kezelés összehangolt működéséről.

2.4 Az összehangolt uniós cselekvési program egyes elemei döntő fontosságúak az árvíz károk megelőzésére és mérséklésére tett intézkedésekhez. Ezek közül a legfontosabbak: a hatóságok koordinációjának javítása a vízgyűjtő területekről és parti területekről szóló terv révén, valamint a tervezés egy formájaként árvíz kockázati térképek kidolgozása. Mindegyiknél a helyes gyakorlatokból származó információkat kell alkalmazni.

2.4.1 E terv kivitelezéséhez alapvetően fontos a tagállamok, az Európai Bizottság és egyéb érintett csoportok együttműködése oly módon, hogy a meghatározott feltételek mellett felelős munkát végezzenek az árvíz kockázatok megelőzésében.

⁽¹⁾ Ebben az összefüggésben Tóth Sándor, az EGSZB „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekciójának tagjaként, a Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumból érdekes példaként említette a Tisza menti hosszútávú árvízmenedzsment és regionális fejlesztési programot.

2.4.2 A cselekvési program várható költségeit nehéz megbecsülni. Mindenesetre az árvízvédelem nyújtotta minőségi előny az európai polgárok, vagyontárgyaik és az érintett emberek és területek szempontjából nézve egyértelműen meghaladja a költségbeli hátrányokat.

2.5 A javaslat tartalmaz egy mellékletet is, amely nagyon fontos az árvíz kockázat-kezelési tervek és a kockázati térképek kidolgozásához és alkalmazásához, mivel lehetőséget ad ezek bizonyos szintű harmonizálására a kitűzött célok alapján.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság közleményét, amely az árvizek következményeinek enyhítése céljából a sok tagállamban működő megelőzési rendszerek javítását és harmonizálását szolgálja. Mindazonáltal úgy véli, hogy először a probléma részletesebb elemzését kellene elvégezni azért, hogy eldönthessük, milyen intézkedéseket kell megtenni, különösen a leghatékonyabb megelőző tevékenységek megtalálása érdekében, amelyekkel az árvíz károk nagy részét elkerülhetnénk. Másodszor meg kellene határozni bizonyos alapvető fogalmakat, amelyek kimaradtak a javaslatból, azért, hogy a lehető legegységesebben lehessen elvégezni a kezelési tervekben és a kockázati térképeken javasolt intézkedéseket.

3.2 Az áradás a folyórendszerek és tengerpartok normális működésével összefüggő természetes jelenség, ezen azt értjük, hogy a földtani időbeosztás egységei sokkal nagyobbak, mint a gazdasági vagy várostervezési kezelés során általában alkalmazott időegységek. Ezért az „ismétlődési” periódus a következőket jelenti:

- Akár 100, akár 500 év múlva következik is be az áradás, a víz egy eláraszt egy bizonyos földterületet;
- ezek az árvizek biztosan bekövetkeznek;
- az árvizek bármikor bekövetkezhetnek.

A vízügyi tervezési gyakorlatban alapvetően a következő fogalmakat használják:

- a folyómeder, illetve árok az a terület, amely állandóan vagy időszakosan víz alatt van a normális maximális vízszint idején;
- az ártér azon elméletileg meghatározott szint alatti terület, amelyet a statisztikailag 100-500 évente ismétlődő áradásokkor elérhet a víz. Az árterek nem befolyásolják a (köz- vagy magán-) területek jellegzetességeit, és az illetékes hatóság használati korlátozásokat vezethet be, hogy garantálja a személyek és vagyontárgyak biztonságát;
- az árterületek között általában találunk mocsarakat, erdei és egyéb ártereket, a hegyvidékeken a zuhatagok hordalékkúpjait, lápokot, sárlagúnákat, és számos olyan (nagy ökológiai értékkel rendelkező ökoszisztémával kapcsolatos) elemet, amelyek jelzik az azon jelenségek által elért vízszintemelkedés határait, amelyek, mint már említettük, a folyami,

illetve tengerparti mozgásokkal együtt járó természetes események.

3.3 Az árvíz károk súlyossága összefügg azzal, hogy az ember mire használja az ártereket: az olyan tevékenységek, amelyek beavatkoznak a természetes vízrendszerek normális működésébe, alapvetően megváltoztatják a folyók és tengerpartok környezetét. Ily módon megnő az emberekben és vagyontárgyakban szélsőséges károkat okozó, illetve abnormális működés kockázata. Az EGSZB úgy véli, az árvizek veszélyességét és jelentőségét fokozó tényezőkként kellene kezelni a következőket:

- a hosszú ideig jellemző nem megfelelő talajhasználat, amely a (ma már elfogadhatatlan) tudományos és technikai ismeretek semmibe vételéből ered;
- ezen ismeretek figyelmen kívül hagyásával végzett árvíz kockázat-kezelés (folyószabályozás, a megáradt folyó vízének elvezetése, víztározók és gátak építése, árvíz visszatartó területek gáttal való elválasztása a folyómeder közelében). Olyan intézkedések, amelyek már több alkalommal elégtelennek, illetve általában véve, főként a folyók alsó folyásánál, természetlennek bizonyultak.

3.4 A természeti tényezők, különösen az éghajlat változásának következményeképpen egyre növekedő árvíz kockázat miatt nagy erőket kell kutatásra fordítani, hogy meghatározhassuk azt, hogy ezek a változások milyen hatással lehetnek a folyók és tengerpartok dinamikájára, ezen keresztül az árterekre és egyebek között az olyan változókra, mint az ismétlődési periódus.

3.5 Az emberi tényezők (ezen területek használata és az itt élő lakosok száma) miatt egyre növekedő árvíz kockázatot azon működő tervezési politikák alkalmazásával lehetne és kellene orvosolni, amelyeket az árterek **fenntartható** használatára és a kockázatok csökkentésére alkotnak.

4. Konkrét megjegyzések

4.1 Az EGSZB egyetért azzal, hogy a kockázatkezelés célja a kockázat okai valószínűségének és hatásainak a csökkentése, általában a megelőzés, az árvízvédelem, a tájékoztatás stb. céloknak az Európai Bizottság leírása szerinti integrációs folyamata által. A lehetséges tevékenységeket és intézkedéseket, valamint az egyes esetekhez legmegfelelőbb intézkedés kiválasztásához alkalmazandó kritériumokat azonban csoportosítani kellene. Tájékoztatóként, megelőző intézkedésnek tekinthetők:

- természetes árvízvédelmi intézkedések, pl. a víz természetes elszívargásának javítása vagy visszaállítása a talaj tömörségének csökkentésével, illetve a hegyvidéki erdők újratelepítésével; az (egykori) természetes árvíz visszatartó területek visszanyerése, az árhullám folyási és továbbterjedési sebességének lassítása a kiegyensúlyozott folyószakaszok visszarendezésével, a csapadék elszívargásának javítása a lakott területeken.

- az ártereknek a potenciális károkra való érzékenységét megváltoztató tevékenységek (előrejelző és figyelmeztető rendszerek, az árterhasználat megtervezése és korlátozása stb.)
- a megáradt folyón végzett tevékenységek (vízügyi és vízműtani intézkedések). Ezek lehetnek strukturális (vízduzzasztók, folyószabályozás, gátak stb.) vagy nem strukturális jellegűek (a városi használat korlátozása, a vagyontárgyak megóvására és biztosítására szolgáló programok stb.);

4.2 Az EGSZB azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy a kezelési tervekbe mint alapelveket és nem strukturális jellegű⁽¹⁾ intézkedéseket bővebb kifejtésre építsék bele a következőket:

- a folyami és tengerparti vízrendszerek közelítése a természetes működéshez, amivel javítjuk a területek és a vízgyjűjtő önszabályozása természetes elemeinek a helyreállítását (az érintett hegyvidéki területek újraerdősítése, a mocsarak és a hozzájuk kapcsolódó ökoszisztémák védelme, eróziószabályozási vonalak és a folyómedrek leüleltetése, programok a különösen veszélyeztetett területek más célra való használatára és helyreállítására stb.);
- fenntartható fejlődés elérése az ártereken a következő eszközökkel:
  - i. az ártereknek az árvizek természetes rendszerével összhangban lévő használat kiaknázható gazdasági potenciáljának a megbecsülése;
  - ii. a tervezés, különösen a várostervezés különböző területein az említett modellekre való áttérés megtervezése.

Ez az a kontextus, amelyben a „hosszú távú stratégiai tervezés” elvét kell alkalmazni. Az előre jelzett változást nem csak figyelembe kell venni, ahogy az az Európai Bizottság közleményében található, hanem alapvetően korrigálni is kell azokban az esetekben, amelyekben elég valószínű, hogy fennmaradhat, vagy még növekedhet is a jelenlegi kockázat.

4.3 Az árvízvédelem javítását célzó intézkedések kiválasztásához megfelelő iránymutatásokat és kritériumokat kell meghatározni:

- nem engedhető meg, hogy az árvízvédelem hatékonyabbá tétele következtében más helyen rosszabbodjon a vízügyi helyzet (pl. nagyobb mennyiségű víz elvezetése által, a vízállás növelésével vagy az árhullám felgyorsításával a folyó alsó folyásán);
- a fenntartható fejlődés értelmében a technikai védőberendezések létesítése előtt, amennyiben lehetséges, a vízgyjűjtő területek helyreállítására teendő intézkedéseket és a természetes intézkedéseket kell előnyben részesíteni az árvíz felszíni, károkat nem okozó, visszatartására („inkább széles, mint magas legyen a vízállás”);
- lehetőség szerint olyan intézkedéseket kell előnyben részesíteni, amelyek várhatóan jól kiegészítik egymást a fenntartható fejlődés egyéb céljaival (pl. a Víz Keretirányelv

célkitűzései a vizek minőségével és a felszín alatti vizekkel kapcsolatosan, a természetvédelemmel foglalkozó európai irányelvek céljai).

4.4 A világ különböző pontjain elsősorban a hetvenes évektől kezdődően szerzett árvíz kockázat-kezelési tapasztalatokból egyértelműen kiderül, hogy a megelőző tevékenységek elvégzésével kapcsolatos legfőbb nehézségek nem technikai jellegűek, és nem lehet pusztán kockázati vagy veszélyességi térképek segítségével megbirkózni velük. Az Egyesült Államokban például a Hadmérnöki Testület több mint 20 000 darabos kockázati térkép-gyűjteménnyel rendelkezik, amelyet azonban nagyon kevés hatóság vesz igénybe, és még ha használnák is, olyan strukturális jellegű intézkedések mellett döntenek (folyószabályozás, duzzasztó- és gátépítés stb.), amelyek sokszor nem voltak képesek megfelelően kordában tartani az áradásokat, és számos elvileg elkerülhető kárt okoztak, mivel a hatóságokban és a lakosságban is hamis biztonságérzetet keltenek.

4.5 Ki kell emelni, hogy az EU-ban éppen azok a korlátozottan hatékony tevékenységek – mint a vízduzzasztó és -elvezető infrastruktúra kiépítése – amelyeket a Strukturális Alapokból (az ERFÁ-ból és a Kohéziós Alapból) finanszíroznak. A megelőző jellegű intézkedéseket, akár strukturálisak, akár nem, általában kevésbé támogatják. Az EGSZB ezért úgy véli, fel kellene mérni, szükség van-e ezen cselekvési program részére külön pénzügyi keretet biztosítani, vagy ennek hiányában ki kell dolgozni a tevékenységeknek az Európai Bizottság által finanszírozott más programokba való beolvasztására vonatkozó iránymutatásokat.

4.6 Mindenesetre ezek a strukturális intézkedések nem elégségesek az árvizek megelőzéséhez vagy az árterek védelméhez. Csak tágabb kontextusban van értelmük, amelyben a várostervezést, a közlekedési vonalak (országutak, vasútvonalak, stb.) tervezését, a vízelvezető csatornák fenntartását és az evakuációt, valamint az árterek és az ökoszisztémák védelmét – amelyek szabályozzák a természetes folyásirányt – szintén figyelembe kell venni. Ennek alapján a jövőben pontosítani kellene a közlemény mellékletében szereplő iránymutatásokat, egyebek mellett a tervek kidolgozásához használható módszertani alapelvek és helyes gyakorlatok hozzáadásával.

4.7 Az árvízkezelési terveket alapvetően fontos lenne beépíteni a vízügyi keretirányelv kezelési tervei közé azért, hogy biztosítsuk az egész vízgyjűjtő területre kiterjesztett tevékenységhez szükséges tervezés meglétét, amellyel összeegyeztethetjük a különböző szinteken (helyi, állami, nemzetközi ...) végzett hatékony intézkedéseket és tevékenységeket az összes érintett illetékes hatóság szükséges koordinációjával. Ennek ellenére kritériumokat és modelleket kell felállítani e két kompatibilis, de mégis különböző tervezési keret megfelelő integrációjához, egy ezt megkönnyítő irányelv révén. Ezek az elemek újabb kidolgozandó fejezetet nyitnának a mellékelt iránymutatások fejlesztésére vonatkozó javaslatban.

⁽¹⁾ Megjegyzés a német fordító számára

4.8 Az árvízkezelésnek a WFD keretében való beépítése alapvetően a következőket jelenti:

- az „árvíznek” a folyórendszerekhez és a partvidék dinamikájához tartozó normális jelenségként történő meghatározása, amely kivételes esetekben, bizonyos időközönként hatással lehet a vízminőségre és az ökoszisztémákra;
- az „ártér” fogalmának meghatározása szoros összefüggésben a WFD cselekvési területeivel (talajhasználat, esetleges szennyezés, a vízminőséggel összefüggő ökoszisztémák stb.);
- az árvíz kockázat fogalmának meghatározása a WFD tárgyát képező vizeket érintő kockázatokkal és károkkal összefüggésben;
- olyan kockázatkezelés kidolgozása, amely kifejezetten a WFD-ben leírt vízkezelésre vonatkozik (vízhasználat, költség-értékelés, intézkedési tervek, védett területek kijelölése).

4.9 Az árvíz kockázat-kezelésnek a WFD-ből származó tervessel kapcsolatos legfontosabb elemei a következők:

- 1.- A kockázat fogalmának meghatározása és kockázatkezelés:
  - hidrológiai kockázatok, vízminőség és ökoszisztémák,
  - kapcsolódó geológiai kockázatok, földcsuszamlások, sárlavinák,
  - az állami tulajdonban lévő belvízi utak és parti vizek kezelése és helyreállítása,
  - az árvízkezelés ökológiai kritériumai,
  - urbanisztikai kritériumok.
- 2.- Figyelmeztetések és vészhelyzetek:
  - területfelosztás,
  - hidrológiai információs rendszerek és vészhelyzet-megelőzési rendszer,
  - polgári védelem,
  - az előző szempontok normatív szabályozási kerete minden tagállamban,
  - az állampolgárok tájékoztatása,
  - az illetékes hatóságok közötti koordináció.
- 3.- Egyéb szempontok:
  - multidiszciplináris kutatás és koordináció,
  - a kockázatokot fedező biztosítások,
  - biztonságos infrastruktúra-építés.

5. Következtetések

5.1 Az EGSZB úgy véli, hogy az árvíz megelőzés, az árvíz elleni védekezés és az árvíz károkozások mérséklése ügyében tett

bármiféle intézkedést integrálni kell a WFD, különösen a vízgyűjtők kezelési terve által létrehozott módszerekkel és eszközökkel, mert ez a terv lehetővé teszi az említett vízgyűjtőkhöz tartozó szárazföldi és tengerparti vizek kezelésével kapcsolatos összes tevékenység szabályozását. Ezért úgy véljük, szükséges volna mind a közlemény tartalmát, mind pedig az itt leírt megjegyzéseket egy közösségi irányelvbe foglalni. Ez megkönnyítené a kockázatkezelési terveknek a vízgyűjtő-kezelési tervek jellegzetességeihez való hozzáigazítását, így azok folyóink és tengerpartjaink különleges körülményeire is igazodnának.

5.2 Az integráció hatékonysága érdekében a következő teendő:

- az intézkedésre váró, különösen a vélemény 4.7. pontjában említett alapfogalmakat pontosan meg kell határozni,
- minden európai folyó és tengerpart esetében – különösen az éghajlatváltozás és az emberi tevékenység következtében fokozottan veszélyeztetett területeken – alaposan értékelni kell a jelenlegi helyzetet.
- szorgalmazni kell az árvizek káros hatásait megelőző tevékenységeket. A lakosságra irányuló, a szükséges oktatáson és tájékoztatáson keresztül megvalósuló összes intézkedést ideértjük.

5.3 A javasolt közlemény mellékleteiben említett kockázatkezelési terveket és kockázati térképeket tovább kell fejleszteni abból a célból, hogy világos osztályozás készüljön a tevékenységekről és intézkedésekről, figyelembe véve, melyek a legfontosabbak, és melyek állnak leginkább összhangban a rendelkezésre álló anyagi forrásokkal, valamint azokkal a kritériumokkal, amelyek teljesítése szükséges a költségcsökkentés, valamint a lakosság és az anyagi javak érdekében. A legfontosabb cél az, hogy a folyami és tengerparti vízrendszerek természetes működését összeegyeztessük az emberi tevékenységekkel, azaz az ártereken integrált fenntartható fejlődést érjünk el.

5.4 Végül az EGSZB úgy véli, hogy az árvíz kockázat-kezelés legfontosabb elemei, amelyek kapcsolatban állnak a WFD-ből származó tervezéssel, a kockázat, a figyelmeztetések és vészhelyzetek fogalmának meghatározása arra az időre, amikor bekövetkeznek ezek a jelenségek. Emellett nem szabad figyelmen kívül hagyni más közösségi intézkedéseket sem, melyek a multidiszciplináris kutatást és koordinációt ösztönzik, kimondottan az árvíz károkozások enyhítése szempontjából, valamint azokat, amelyek célja a károkozások fedezésére és az áldozatok anyagi veszteségének minimálisra csökkentésére szolgáló biztosítás kialakítása, mindenekelőtt pedig azokat, amelyek a belvizek és a partmenti vizek infrastrukturális projektjeinek biztonságával kapcsolatos éberségre és ellenőrzésre irányulnak.

Brüsszel, 2005. február 9.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Anne-Marie SIGMUND